

هونهری شانۆ هەر له سههه تاوه وهک په یامییکی
 مرۆقاییه تی خۆی کوتاوه ته نیتو بواری ئه ده ب و هونهر و
 ژبانی مرۆف، دیاره له رهه وهی میژووی ئه و هونه ره دا،
 چه ندان شیوه و شیواز و تهوژم و قوتا بخانه ی تاییه ت
 هاتوونه ته ئاراوه و هونه رمه ندان له رپیه وه کاره کانی خۆیان
 پیتشکesh به بینه ران کردووه، نه ته وهی کوردیش وهک ههر
 نه ته وهیه کی دیکه ی جیهان ئاشنایه تی له گه ل ئه و هونه ره
 زیندووه دا په یدا کردووه، هه رچه نده هاتنه ناوه وهی ئه م
 هونه ره بۆ نیتو جیهانی هونه ر و ئه ده بی کوردی زۆر
 دوکه وتووه، له سههه تاکانی سه ده ی بیسته مدا کورد ئه و
 هونه ره ی ناسیوه، ورده ورده و هه نگاو به هه نگاو و قوئاغ
 به قوئاغ په ره ی پیداوه و گۆرانکاری تییدا کردووه،
 هه رچه نده شانۆ وهک نمایش له نیتو کوردا پیتش ده ق که وتووه
 که ده قیشی ناسی به هه نگاوی سست و خاو له بواره که دا
 هه نگاوی ناوه، بۆ نمایشی شانۆ بیه کانی شی په پیره ی
 چه ندان قوتا بخانه و تهوژم و شیوازی کردووه و به چه ندان
 ده ره ی جیهانی کاریگه ربوونه و لاساییان کردوونه ته وه،
 هه ر له شانۆی درامی ئه رسته یی و کرۆتۆفکسی و
 ستانیسلافکسی و بریخت و ئه زموونگه ری و
 ته عبیری... تاد.

هه ندیکیان له نیتو هه موو نه ته وهی کورد و ناوچه کاند
 بلا بووه ته وه و هه ندیکه له لایه ن چه ند که س و
 گروپ و شاریک په پیره و کراوه، ئه وهی مه به ست و مایه ی
 هه لوه سته کردنه له سه ره ی ئه وه یه، شیوازیکی شانۆ ته نیا
 له لایه ن یه ک که س و گروپ به ئاگابوون و تیگه یشتن و
 به شیوه یه کی زانستییا نه و دا هینه رانه و گونجاندن له گه ل
 پیدایهستی و کیشه و مه ی نه تی و واقیع و خه یالی خودی و
 نه ته وه بی کاری له سه ر کراوه، نزیکه ی ماوه ی یه ک ده یه یه
 به به رده وامی کاری له سه ر ده کات، ئه ویش شیوازی شانۆی
 وینه یه (مسرح الصورة)، له لایه ن هونه رمه ندی لاوی
 شانۆکاری که رکوک (نه ژاد نه جم) که چه ند ئه زموونیکه
 له سه ر ئه و شیوازه په پیره و کردووه، دوا ئه زموونیشی نمایشی

شانۆی کورسیه کان وهک یه که م ئه زموونی شانۆی وینه له کۆیه (*)

د. که یفی ئه حمه د
 (زانکۆی کۆیه - فاکه لتی پهروه ره - به شی کوردی)

(کورسییه کان) ی (یۆژین یۆنسکۆ) بوو که له شاری کهرکووک و نامهد و کۆیه و فیسستیڤالی نیوده و له تێ عه مان خولی (۲۵) له ولاتی ئوردن نمایشی کردوو و پلانی بۆ چهند شویتنیکی دیکهش ههیه، ئهوهی جیتی سه رنجه ئهوهیه نمایشه کان له ههر شویتنیک بۆ شویتنی پێشوو جیاوازی بوون و گۆرانکاری تیدا کردوو، ده توانریت ههر نمایشی وهک ئهزمونیکی نوێ سهیریکریت.

دیاره ئهوه دهقه بریتیه له دهقیکی بیهوده (عبث)، نووسه ره کهشی به نووسه ری بیهوده یی ناسراوه، په یامی دهقه که بریتیه له په یامیکی مرۆقانه ی نائومی دانه ی وهمی، خۆی له سه ره زاری پاله وانی سه ره کی باسی مرۆقانه ی په یامه که ی دهکات، هه رچه نده نا ئومی دانه ی شه، چونکه ناتوانریت بگه یه نرته شویتنی خۆی و مه به ستی خۆی بپیکیت، ههروه ها وه همیشه له به ره ئه وه ی هه یچ کهس نازانیت ئه وه په یامه چیه و له دهوری چی ده خولیته وه، بۆیه وهک وه هم و خه یال وایه، هه ره له و روانگه یه وه، (نه ژاد نه جم) وهک ده ره ی نه رتیک به ناگاییه وه دهقه که ی هه لێژاردوو و کاری له سه ره کردوو، به لام به شیوازی تاییه تی خۆی و به په یه وه کردنی ستایلی شانۆی وینه یی کاری تیدا کردوو، ههروه ها به په یه وه کردنی بنه ماکانی ئه و ستایله ی شانۆ کاری له سه ره ئه وه دهقه دا کردوو، سه ره تا دووباره بنیادی دهقه که ی دارشته وه ته وه، ئه وه هس کاری هاویه شی سیناریۆ نووس (عه زیز عومه ره) و ده ره ی نه ره، چونکه ئه گه ره بیه وه دهقه که ی (یۆنسکۆ) بخوینیته وه، جیاوازی و دارشته وه ی دهقه که ت به ئاشکرا بۆ ده رده که ویت که له دهقه که دا جگه له دوو پاله وانی سه ره کی و تارییژ، که سی دیکه ده رناکه ویت و هه مووی ئه وانی دی وه همین و دیالوگیان نیسه، به لام ئه وان هه ستابوون به

دروستکردنی کۆرسیکی جوان و راهینراو و پر مه شکرکردن که له گه ل به رتیه چوونی رووداوه کان، ئه وانیش له و لاه وینه ی گوزارشتکارانه یان بۆ هه مان روودا و دروست ده کرد که هه ندی جار وینه کان زیاتر دیالوگ و ململانی نیوان کاره کته ره سه ره کییه کانی روون ده کرده وه، هه ندی جاریش وینه دروستکراوه کان قسه یان له سه ره ده کرا و روون ده کرا نه وه، هه ردوو حاله ت هاوشان به یه که وه به رتیه ده چوون، هه ره له دهقه که دا و تارییژ و نویتنه ری پاله وان که به نیازه په یامه که ی بگه یه نیت، تا کۆتایی شانۆیه که نایه ت، به لام به ره له وه ی ئه و بگات، پاله وانه کان خۆیان ده کوژن و ئه وه به چاوی خۆیان نابین که و تارییژ لاله و ناتوانی په یامه که یان بگه یه نیت، به لام له کورسییه کانی کهرکووک، ئه و کاره دواده خریت بۆ دوا ی بینینی حاله ته که له لایه ن هه ردوو پاله وانه وه و تیده گه ن که چی ده گوزهریت، ههروه ها خۆشیان ناکوژن، به لکو ده کوژرین، له دهقی سه ره کیدا، زۆر گرنگی به (ئیمپراتۆر) نه دراوه، ته نیا پێشاندانی گرنگی بۆ نه که یه که خدی سه رۆکی ولایتی بۆ بانگکراوه، به لام لیره دا وینا کردنی ئیمپراتۆر به که سیکی گرگن، به رجه سه ته کردنی ئه و کولتوره یه که هه ره خه لک و میله له ته دیکتاتۆر و که له گا بۆخۆی دروست ده کات، هه رچه نده له واقیعه دا ئه و که سه یکی ناشایسته و نه شیواوه، به لام ئه وان هه ره چه پله ی بۆ لێ دده ن و هوتافی به سه ردا ده لێن، بۆ هه موو شه تی هه ره ده لێن به لێ، (نا یان به سه ره زماندا نایه ت، واته کۆمه لگه له بری کۆمه لگه یه کی هۆشیار، گۆراوه بۆ رانه مه رتیک، واته (به مه ربوونی کۆمه لگه)، هه موو ئه وان هه ش بنه مایه کی سه ره کی شانۆی وینه یه، ههروه ها له کاتی ئه و دارشته وه یه دا پوه ییکی هاوچه رخانه و مۆدی رنی پێ به خشیوه، که ره چاوی بنه ما و یاسا و ده ستوور و داخوازییه سه ره ده مییه کانی شانۆی ئیستای کردوو و پشتگوێ نه خسته وه، له زه ییندا به ناگاییه وه کاری بۆ کردوو، ههروه ها کارکردن و دا هیتان له شانۆدا بێ سنوره و خۆی به چه ند قالبیکی تاماده کراوی دووباره بووه نا به ستیتنه وه، دیاره ده ره ی نه ره زۆر باش ناوری له و بنه مایه ی شانۆی وینه دا وه ته وه، نمونه ش ئه وه یه که نمایشی ئه مرۆی له نمایشی رابوردوو جیاوازه، ههروه ها نمایشی داها تووی له هی ئه مرۆ زۆر جیاوازه تره، خه یال و واقیعه له و ستایله دا سنوریان له نیواندا نیسه، هه ردوو دنیای واقیعه و خه یال کاریان له سه ره ده کریت و سوودیان لێ وه رده گیریت و هه موو به ره به ست و سنوره ده ستکرد و ته قلیدییه کان ده به زیتیت و تیکیان ده شکینیت، دیاره له نمایشی (کورسییه کان) دا، به جوانی ئه و دوو دنیا یه ده بینرین و به دیارده که ون که چۆن تیکه لی کردوون و ناوی زانی یه کدی کردوون و به بێ جیاوازی به کاری هیناون و مامه له ی له گه لدا کردوون، ههروه ها ده ره ی نه ره زیاتر کاری له سه ره ئامراز و هۆکاره بینراوه کان تا بیستراوه کان کردبوو،

که نه ویش له هه موو نه وینه و کوتله بینراوه دروستکراوانه خوئی ده نوینیت، که له نمایشی کورسییه کاندای خستییبه پیتش چاوی بینهران که له سهر بنه مای هیژی شیکردنه وه و گوزارشت کردنی جهسته زۆر به هیژ و فراوان و ئیستیتیکانه و چیژبه خستره له وشه و دیالوگ.

(فۆله ر) پیتی وایه که ره گه زه کانی (رووناکی، رهنگ، جووله و موزیک) وهک ره گه زه گه لیکی بنیادی نمایشی شانویی نه ژمار ده کرین و سهر به خوئی زیاتر به نمایشی شانویی ده به خشیت، ده رهینه ری کورسییه کانیش زۆر به وردی و ئیستیتیکانه و فه لسه فی کاری له سهر نه و ره گه زانه کردبوو، چونکه رووناکی و رهنگ به شی شیری له و نمایشه بهر که وتبوو، که شوهه وا و فه زایه کی جادویی و جوان و چیژ به خشی دروست کردبوو، بینهرانی تووشی سه رسامی کرد، به هوئی نه و کوژسه جوانه ی بو ده که کی زیاد کردبوو، جیهانیکی لیوانلیتی له جووله و بزووتنه وه ی نه کته ر و رووداوه کان هینابووه کایه وه، دیاره مۆسیقاش به هه مان شیوه ی ره گه زه کانی دیکه، سوودی لی وهرگیرا بوو، به زانستی و له شوین و کات و دوخی خوئی به کارهاتبوو.

ده رهینه ر و هونه ر مهندی زیرهک حیساباتی ورد و واقیعیانه بو نمایشه که ی ده کات، یه کیتک له و حیساباتانه ش بریتییبه له ده ستپیک و (دم) ی ده سپیکردنی نمایشی شانویییه که ی، نه گه ر هاتو به شیوه یه کی ساردوسر و ناهونه ری و بیزارکه ر و نا ئیستیتیک و له ننگ و پر له خه وش شانویییه که ی ده ستی پیکرد، نه وه سه رنج و بوچوون و بییری بینهر به لاریدا ده بات و زۆر نه سته مه بتوانیت بیهینیتته وه سه ر راسته ری، له کورسییه کاندای جوانترین دم و ده سپیکری پیشانی بینهران دا، به هوئی رووناکی و رهنگ و موزیک و جووله و کاریگه رییه ده نگیه کان و جهسته ی نه کته ره کانی نه و دیمه نه ی به ره هم هینا که پیشاندانی دیمه نی ده ری هه لچوون و داچوون و شه پۆل و خامۆش بوونی ده ری و راوکردن و دهنگی مه له کان بوو، وای کرد گورزی یه که می خوئی بوه شینیت و زۆر به هیژانه و هونه رییه نه بیته نیو نمایشه که و درپژیه پی بدات، له و دیمه نه جوانه دا کۆمه لیک که س رووه و ده ری و پشت له بینهر راوی ماسییان ده کرد، به لام قولابه کانیان راوی ستیان و مایو و ژیرکراسی ژنانی ده کرد و پتوه ده بوون که واتای جیباواز و گوزارشتی جودا به ده سته وه ده دات، ده توانریت بلتین ده ری وهک شوینی گه شتیاری و رووتیکردنی گه شتیاران له و شوینه و مه له کردن تیبیدا، که ده توانریت وای لیک بدریتته وه مه مه له که ت پر بووه له که سی خراب، وهک راوچی به دوا ی ژناندا ده گه پین و ده بیانخه نه نیو تو ر و قولابی خو بان و راویان ده که ن، له دیمه نیکی دیکه دا جوانترین وینه و قه باره ی به هوئی په رده و جهسته ی نه کته ره کانی دروست کرد، که خامۆشی ده ری و هه لچوون و

شه پۆله شیتته کان و لافاو ره شه بای به هیژ و شاخ و کیو... تاد خسته روو، هه روه ها کورسی وهک یه که یه کی به رجه سته و گوزارشتکار زۆرترین به کارهینانی له و نمایشه دا به خووه بینی، هه ر له سه ره تا تا کو تایی نمایش نه و به کارهینانه درپژیه هه بوو که هه ندیکه وینه ی خه یالی و واقیعی و کۆن و هاوچه رخ به کارهاتبوون، بو نمونه شه ر له سه ر کورسی و ده سه لات هه م کۆنه، هه میش سه رده میانه یه، چونکه نه وه کیشیه یه که له گه ل وجودی مرۆف هاتووه ته کایه وه، به کارهینانی کورسی وهک نامرزی دانیشان و حه سانه وه کۆنه و تازه نییه، به لام به کارهینانی کورسی وهک دارده ست و نامرزی هاوکاری پرپژیشتنی مرۆف خه یالییه و دووره له واقیعه وه، به لام نه و نه مانه ی هه موو تیکه ل کردبوون و به کارهینان و وه زیفه یه کی فراوانی پی به خشیبوون.

جوانیییه کی دیکه ی نه و نمایشه له میانه ی نه و وینه دژیه کانه ی که وهک به راوردکاری نیوان نه و دوو جیهانه خرابوونه روو، بو نمونه وینه ی جیهانی هه ژاران و سه رمایه دار و ده وله مهنده کان که به یه که وه هاوکات به پرپژه ده چوون، جیهانی سه رمایه دار و پولداره کان که له سۆز و خو شه ویستی و راستگۆبی و وه فا و به خشین به ده ره، هه رچه نده نه وانه له جیهانیکی پر له خو شی و کو شکی جوان و خواردنی خو ش و ژن و کچی جوان و خواردنه وه ی گرانبه ها و له شه وه سووره کاندای ده ژین، له و لاشه وه جیهانی هه ژاران پیشان ده دریت که به سکیتک تیر و به سه د برسی، زۆر جاران ناچار ده بن، په نابیه نه بهر خواردنی پاشماوه فریاداره کانی نه وان، هه روه ها دوور له کو شک و خانووی جوان و خواردن و خواردنه وه ده ژین، هه تا پارچه جلیکی شیویان نییه بیکه نه به ریان، به لام جیهانی یه که م پر له ناشیری و رووتکراره له سۆز و به زه یی و خو شه ویستی و وه فا و به خشنده یی به رانه ر یه کدی، هه روه ها نو قمی حه ز و ناره زووه سیکسییه کانیان، به زۆر به تاک و کو ده ستریتی ده که نه سه ر یه کدی که نه و گوزارشته به وینه یه کی جوان خرابووه روو، به هه لواسینی جلی ژیره وه ی ژنان که پیت ده لیت له و شوینه نه گه ر بته هویت نه و جوژه کار و داخواییانه ت دینیتته جی، به لام جیهانی دوو ده دووره له هه موو نه و شته قیژه ون و ناشیرینانه، به پیچه وانه وه پر و لیوانلیته له هه موو شته جوان و به هاداره کان، لیره دا مرۆف وهک مرۆف سهیری ده کریت و مامه له ی له گه لدا ده کریت، به لام له وی ناژه لانه ده ژین و به هه مان شیوه مامه له له گه ل مرۆقه کاندای ده که ن.

دیمه نیکی دیکه ی دژ و به راوردکاری بریتی بوو له ده ستریتی کردنه سه ر ژنی پاله وان که له لایه ن کۆمه لی مرۆقی نه فس نرمی بی ره وشت و دوور له به ها و ره وشت، به کۆمه ل ژنه ده خه نه نیو نه لقه و نا پوره ی خو بان، چی ناشیرین و دووره له به ها مرۆقا یه تییه کان به رانه ری

که موکووری تیتدا بهدی دهکرا، هه ندی جار، ئەکتەر له تاریکیدا قسهی دهکرد و پروناکی بی ناگابوو، یان درهنگ دهکوژایهوه، یان ئەو پروناکییه فۆلۆیهی (فلاشباک)ه، که له هه ندی حاله تدا ته نیا بۆ جوانی بوو، بی مه بهست و گوزارشت به کارهینرابوو، وهک که لیتنیک له کاری پروناکی بهرچاوهوتن، ههردوو ئەکتەر هه ره کیسه که که ماهیهی دهستخۆشی و ستایشن و پۆلی خۆیان به جوانی بینی که دوو کهسی دژ و جیاواز له یه کدی بوون، بهلام له ژیر سه قفیک توانی بوویان خۆیان بگنجیتن و بژین، کهچی له پرووی جووله و ده رپینهوه، هه ندی سات به تاییه تی (ههوار خان) که سیتییه که له بیر دهکرد و پاشان بۆی دهگه راپه وه، هونه رمه ند (هونه ر)یش، دهنگی زۆر نرم بوو، بینهری دووهی هۆله که له دیالۆگه کانی نه ده گه یشتن، کۆرسه کهش یهک دوو هه لهی جووله بیان کرد، ئیقاعی شانۆیه که له نزمه وه بۆ بهرز نه پۆیشت و ههستت دهکرد یهک ریتم کاری پچ کراره، ئەمانه و چه ند شتیکی دیکه که ئەوانه ش مانای ئەوه نییه له سه رکه وتن و جوانی و توانست و لیها تووی ده رهینهر و ستافی نمایش که م بکه ینه وه، به لکو بۆ ئەوه یه که له داها توودا به هه ند وهریگیرین و هه ولی چاککردن و دووباره نه بوونه وه یان بدن، بۆ ئەوهی کاره کان هیندهی دیکه جوان و هونه ری و سه رکه وتووتر بیته، له گه ل ئەوپه ری پیز و دهستخۆشیمان بۆ گشت ستافی نمایش، ئەو کاره جوانانه هه ر له خۆیان چاوه روان ده کرین.

*** تیپی شانۆی ههوار و تیپی شانۆی ناشتی / کهرکووک**
 شانۆی کورسییه کان، نووسینی (یۆزین یۆنسکو) سیناریۆ (عهزیز عومه ر)، موزیک (دارا عیزه ددین)، پروناکی (په یوه ند صالح)، دیزاینه ر (شغان خدر)، سینۆگرافیا و ده رهینانی (نه ژاد نه جم)، نواندنی (هونه ر شه وقی، ههوار فارس، عادل چاوشین، سیروان بیتلانه، به لئین فارس، ناسۆ چرپه، مسته فا به کر، سۆلنج محمه مد، سه لام زهنگه نه، چالاک زهنگه نه، هادی جوانزۆی، عه لی سهلمان). له پۆزی چوار شه مه ریکه وتی ۲۴/۱۰/۲۰۱۸، له هۆلی په یانگای هونه ره جوانه کانی شه هید جه عفه ر له کۆیه، کات (۱۰) به یانی نمایش کرا.

دهکهن، به بوتله کانی نیو دهستیان، پیشانیادیان که ئەوانه کۆمه لیک سهرخۆش و بی هۆشن، ههروه ها هه ر به ناوی نیو بوتله کان که هه ریه ک له ئاستی خۆیه وه به سه روچاو و جهسته یاندا ده کرد، گوزارشتی له سیکس و گه یشتن به دۆخی ناوهاتنه وه (قذف) کردبوو، هه رچه نه ژنه نه یوانی بهرگری له خۆی بکات و ده ره قی ئەو کۆمه له تاوانکاره بیته، بهلام ههستی به گوناح و تاوان بهرانبه ر میده کهی ده کرد، بۆیه زۆر دلته نگ و شه رمه زار بوو، زۆر جوان توانابوو دیمه که دروست بکریته و گوزارشتی لی بکریته، له هه مان کاتدا میده کهی پیشان ده دات که دهستی له گه ل ژنان و کچانی جوان و شوخ تیکه ل کردوو و کاتی خۆی له گه لیان به سه رده بات، کهچی که ده گاته وه ماله وه، دۆخی ژنه کهی ده بینیت و ده زانیت چی پرووی داوه، بۆیه به سه ریدا ده شیرینیت و هاوار ده کات که ئەمه ش به راورد کاریه له نیوان ئەوهی که بۆخۆی هه موو شتییک به حه لال و پیتی دراو ده زانیت، بهلام بۆ ره گه زی بهرانبه ری به هیچ شتیه یه ک قبوولی نییه، بۆ خۆی ره وایه له گه ل ژن و کچی خه لکی راپویتیته، بهلام بۆ که سه کانی خۆی له ره گه زی می به هیچ شتیه یه ک قبوولی نییه.

ههروه ها له دیمه نیکی به راوردی نیوان جیهانی ده ره وهی ئیمه (نه ته وهی کورد) و جیهانی ئیمه وهک نه ته وهی کورد، گوزارشتیکی سه رده میانه و پیشاندانی دۆخی ههردوو جیهان له دوو وینه ی جیاواز و دژدا، جیهانی یه که م خه لکه کهی له خۆشی و خۆشگوزهرانی و ئاسایش و دور له شه ر و مه رگی نازبازنیان ژبان ده گوزهرین، کهچی له جیهانی دووه مدا کوشت و کوشتار و مالتویرانی و شه ر و ئاژاوه و ئیش و ئازار و قورپیتوان به شی ژبانی پۆژانه ی تاک و کۆمه له، که به هۆی به کارهینانی مه قامیکی کوردی و فۆلکلۆری و په سه ن تیده گه ی، که ئەوهی له وینه ی دووه مدا ده گوزهریت، گوزارشت له دۆخی نه ته وهی کورد ده کات به دهستی ناحه زانی.

دیاره له گه ل هه موو ئەو لایه نه باش و ئەرینی و جوانانه، کۆمه لی تیپینیش له لای هه ر بینهر و به داوا چوویه کی شانۆ گه لاله ده بیته، دریتی و دووباره بوونه وهی هه ندی حاله ت و دیمه ن، یه کییک بوو له لایه نه نه رینییه کان که چه ند دیمه نیک، یان حاله تیک، یان کرده یه کی شانۆی دووباره ده بوونه وه، به وهش ماوهی نمایش دریتیه کیشا که ده توانرا له بری (۶۵) خوله ک به (۴۵) خوله ک کاره که به جوانی نمایش بکریته، له وانه یه بۆ ئەمه وه لامیان هه بیته و به لئین، شانۆیه که مان کاریکی بیته و ده بییه، ئەوهش بیویستی به بیزارکردنی بینهر هه بیته، ئەوه راسته، بهلام له گه ل ئەوه شدا ده کرا، بیزاریه کهش دروست بکریته و هینده بینهرانیش ئازار نه درین و گلیان بدرینه وه، ههروه ها هه رچه نه پروناکی به شتیه یه کی زۆر جوان و ئیستیکیکیانه و زانستی له لایه ن (م. په یوه ند صالح) رایی کرابوو، بهلام